

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПОКРАЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Андросова Т.В., канд. екон. наук, проф.

Кулініч О.А., канд. екон. наук, доц.

Кузьміна М.В., здоб. вищої освіти

Державний біотехнологічний університет

Сьогодні експерти та науковці багато публікують праць про можливості, які можливі при використанні трендів цифровізації у різних галузях економіки. Для України це досить актуально і перспективно. Особливо, якщо будь-який громадянин матиме можливість перевести знання та навички у капітал й просто відкрити своє підприємство без додаткових перешкод. Розглянемо детально сучасні аспекти розвитку економіки [1].

Першим аспектом потрібно визнати, що новим активом бізнесу в сучасних умовах є бази даних. Розуміння й аналіз даних – це можливість бути конкурентоспроможним. Через використання Інтернет-мережі більша частина даних стає відкритою. Серед можливостей, що пропонуються цим трендом для України, можна виділити наступне [2]:

- побудова нової галузі економіки, яка дасть додаткові можливості заробітку;

- основа для підвищення ефективності будь-якої галузі та цифрового сектору народного господарства;

- науково-технічний засіб швидко знайти вирішення завдань управління;

- формування умов унеможливлення корупційного розвитку.

Другим не менш важливим аспектом є розвиток інтернету речей. Сьогодні вагоме місце в економічному житті займає запровадження конструкції, яка пов'язує фізичні речі з комп'ютерною мережею та її підсистемами, керування даними матеріальними ресурсами, інформаційне збирання даних з них на відстані або безпосередньо.

Для економічного розвитку України цей тренд пропонує:

- через поширене використання підвищиться результативність галузей народного господарства, особливо малих і середніх підприємств;

- продуктивна інфраструктура;

- транзитивні наукові винаходи, розробка і виготовлення вітчизняної такої продукції на міжнародному рівні;

- результативне управління бізнесом, виробництвом, логістикою та ін.;

- галузь, яка надає можливість залучати міжнародні інвестиції.

На третьому місці нашого дослідження цифровізація бізнесу та галузей економіки. Розглянемо переваги від цифровізації невеликих компаній. По-перше, у них виникли можливості продукувати новітню продукцію й представляти її на ринку на одній сходинці з великими компаніями. Інвестиції почали переливатись у малий бізнес. Одночасно цифрові трансформації додали великому бізнесу більшої чуйності до змін і швидкого реагування на них. Це збільшило прибутки і наблизило компанії до клієнтів.

Вигоди від даного тренду такі:

- покращення конкурентоспроможності національного господарства;
- розширення ринку працевлаштування і цифрових технологій тощо;
- новітні сектори економіки та галузеве господарство;
- впровадження інноваційного розвитку бізнесу;
- підвищення продуктивності праці як фактора доходності.

Четверте місце посідає поширення моделей бізнесу, які відносять до «sharing economy». Як приклад, коворкінг – спільне використання офісів, каршеринги – автомобільне використання та ін. До того ж можна доєднати користування хмарними технологіями, інформаційними сховищами з обчислювальними можливостями.

Цей тренд надає для розвитку економіки наступні можливості:

- незначні затрати при організації підприємства з нуля;
- поширення бізнес-моделей сервісу, яке надає переваг у ефективності і конкурентоздатності вітчизняному підприємництву без вкладень капіталу;
- поширення співпраці на основі пратнерства у бізнесі;
- розробка нових стартапів, швидке впровадження Інтернет-бізнесу, розвиток споживих ринків вітчизняної продукції, послуг, праці, глобальний розвиток підприємницької діяльності.

На п'ятому місці нашого рейтингу штучний інтелект, створення якого оптимізує процес діяльності, підвищує якість цифрового продукту та послуги. Головне завдання штучного інтелекту – вилучити з діяльності людини монотонну працю і складні процеси розрахунків, що забирають час для творчості і вмотивованості роботи.

Це надає нашій економіці:

- високу конкурентоспроможність підприємництву;
- покращення якості держпослуг;
- зменшення держпрацівників бюджетної сфери через автоматизацію монотонної роботи;
- нові спеціальності;
- зниження трудоголізму;
- зниження помилок в роботі та технічних ремонтів.

Зазначимо, які наслідки матиме цифровізація для українського підприємницького сектору. Це сприяття зростанню промислового виробництва від 7 до 10% на рік, збільшення обсягу замовлень, що виконані в строк до 95%, зниження простоїв обладнання до 22%. Для українців це означає зростання доходу, покращення життя, отримання часу для вкладення своїх знань, навичок у капіталізацію свого бізнесу, що легко започаткувати без значних витрат.

Ми перелічили тільки деякі з ефектів та переваг цифровізації української економіки. Зміни через впровадження нових технологій і перспектив цифрової економіки будуть ще більш приголомшливими за рахунок нових винаходів і розвитку інформаційних технологій. Це підтверджує досвід активного впровадження цифровізації в розвинених країнах і демонструє частку у 5,53% цифрової економіки у ВВП. Тоді як у менш розвинутих держав, в тому числі і в Україні цей показник складає лише 3,53% (табл.1) [3, с. 108]

Таблиця 1 – Зміна частки цифрової економіки у структурі ВВП країн G-20

Держава	+/- (%)
Великобританія	4,1
Південна Корея	0,7
Китай	1,4
Японія	0,9
США	0,7
Індія	0,9
Австралія	0,4
Німеччина	1
Канада	0,6
Франція	0,5
Бразилія	0,2
Італія	1,4
Саудівська Аравія	1,6
Аргентина	1,3
ПАР	0,6
Туреччина	0,6
Середнє	1,11
Середнє (розвинені країни)	1,22
Середнє (країни, що розвиваються)	1,0

Аналіз таблиці показав, що цифровізація займає провідне місце в економіці, якщо це стала і розвинута країна. Це доводить вагому роль техніко-інформаційних процесів в економічному рості провідних держав. Тож, для країн менш потужного розвитку виникають новітні загрози щодо загальносвітової нерівності.

В 2022 р. в Україні частка цифрової економіки становила 4,5% (7,35 млрд дол.) ВВП. У рейтингу цифрової конкурентоспроможності МВФ за підсумками 2021 р. Україна посідала 54 місце серед 64 країн Європи, Середнього Сходу та Африки; у Глобальному інноваційному індексі 2022 р. зайняла 34 місце з 39 країн Європи [4]. Дана статистика є результатом незначного фінансування наукових досліджень, неефективної організації наукової сфери, а також проблем із захистом інтелектуальної власності.

Інформаційні джерела:

1. Кулініч О.А., Андросова Т.В. Наслідки пандемії та трансформація міжнародного бізнесу. *Механізм сталого забезпечення розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід. III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.* Х.: ДБТУ. 2022. С. 426-429
2. Цифровізація бізнесу здатна покращити рівень життя в Україні. URL: <https://gazeta.ua/blog/57489/cifrovizaciya-biznesu-zdatna-pokraschiti-riven-zhittya-v-ukrayini>
3. Ушакова Н.Г., Кулініч О.А., Зарецька Л.М., Ільченко М.О. Вплив цифрової економіки на розвиток економік світу та України. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць ХДУХТ.* Вип. 1(33). Х. 2021. С. 104-118.
4. Цифрова економіка України: основні фактори розвитку URL: <https://voxukraine.org/tsyfrova-ekonomika-ukrayiny-osnovni-factory-rozvytku>